

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ РОЗВЕДЕННЯ І ГЕНЕТИКИ ТВАРИН ІМЕНІ М.В. ЗУБЦЯ
УКРАЇНСЬКЕ ТОВАРИСТВО ГЕНЕТИКІВ І СЕЛЕКЦІОНЕРІВ
ІМЕНІ М.І. ВАВИЛОВА**

**АКТУАЛЬНІ ДОСЛІДЖЕННЯ
З ПРОБЛЕМ РОЗВЕДЕННЯ, ГЕНЕТИКИ
ТА БІОТЕХНОЛОГІЇ У ТВАРИННИЦТВІ**

**МАТЕРІАЛИ XXI ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
МОЛОДИХ УЧЕНИХ І АСПІРАНТІВ
ПРИСВЯЧЕНІ 85-Й РІЧНИЦІ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ
АКАДЕМІКА НААН МИХАЙЛА ЗУБЦЯ
ТА ДНЮ НАУКИ В УКРАЇНІ**

Чубинське, 2023

УДК 636.03.082.4:575:606

A 43

A 43 Актуальні дослідження з проблем розведення, генетики та біотехнології у тваринництві : матеріали XXI Всеукраїнської наукової конференції молодих учених і аспірантів, присвячені 85-й річниці від дня народження академіка НААН Михайла Зубця та Дню науки в Україні / НААН, Ін-т розведення і генетики тварин імені М.В. Зубця ; за ред. О. М. Жукорського. Чубинське, 2023. 36 с.

Викладено результати наукових досліджень молодих учених і аспірантів з питань розведення, генетики, біотехнології відтворення і збереження біорізноманіття тварин.

The results of the researching of young scientists and post-graduated students on questions of breeding, genetics, biotechnology of reproduction and preservation of animal biodiversity.

Рекомендовано до друку

Вченою радою Інституту розведення і генетики тварин імені М.В. Зубця НААН 13 квітня 2023 р. (протокол № 4)

ISBN 978-966-2531-28-2

©Національна академія аграрних наук України,

Інститут розведення і генетики тварин імені М.В. Зубця НААН, 2023

ЯКІСТЬ ІНКУБАЦІЙНИХ ЯЄЦЬ, ЯК ПЕРЕДУМОВА УСПІШНОЇ ІНКУБАЦІЇ

Найвагомішою рушійною силою у птахівництві є селекція, яка в цій галузі найбільш наукоємка.

Передумовою успішного проведення інкубації є оцінка яєць за цілим рядом морфологічних ознак, однак це неможливо здійснити без урахування біологічних особливостей інкубаційних яєць, що пов'язані з породою, кросом та віком птиці. Від якості яєць залежать їхні інкубаційні властивості, виведення та життєздатність молодняку. Інкубаційне яйце повинно мати відповідну форму (індекс форми), гладку шкаралупу, типове забарвлення, малорухливий поодинокий жовток, який займає центральне положення, та топографічно правильне розташування повітряної камери, а саме – у тупому кінці. На інкубаційні якості яєць впливають: спадковість, вік, здоров'я птиці, співвідношення в стаді самців і самок, рівень годівлі й утримання, ветеринарно-санітарні умови, збір, сортування, транспортування яєць, умови збереження їх до інкубації. На виводимість впливають три групи чинників: фактори репродукції (генетика, вік птиці, сезонність і годівля), чинники, пов'язані із яйцями (якість яєць і терміни їх зберігання, запліднення яйцеклітини та розвиток ембріону), а також фактори інкубатора (температура, відносна вологість, концентрація двоокису вуглецю, вентиляція, повертання лотків із яйцями, охолодження і гігієна). Виводимість, в певній мірі, залежить від спадковості, ця залежність коливається в межах від 3 до 20%.

Масу яєць відносять до основних показників, що впливають на якість яєць, яка на 55% обумовлена генетичними чинниками й на 45% – технологічними. Найефективнішим методом підвищення маси яєць птиці є селекція, що обумовлено високим успадкуванням маси яєць ($h^2 = 0,5-0,6$). Але поряд з цим, є негативний зв'язок маси яєць із несучістю самок. Для підвищення маси яєць може бути використана одночасна селекція за масою яєць, несучістю, живою масою і відтворними якостями. Цей метод

дуже тривалий і потребує великих витрат, бо в стаді може бути тільки 6–8% несучок з бажаною комбінацією зазначених ознак. Спадкова неповноцінність яєць може бути пов'язана із нездатністю організму несучок нормально засвоювати і передавати ряд необхідних для ембріонального розвитку речовин на різних стадіях інкубаційного процесу.

Отже, відбір інкубаційних яєць, головна селекційна передумова успішної інкубації.

УДК 636.27(477).034:577.17

М. А. ВІНТОНІВ*

Інститут розведення і генетики тварин імені М.В. Зубця НААН

ДОСЛІДЖЕННЯ РІВНЯ КОРТИЗОЛУ В КРОВІ ТЕЛЯТ УКРАЇНСЬКОЇ ЧЕРВОНО-РЯБОЇ МОЛОЧНОЇ ПОРОДИ

Кортизол, як і інші глюкокортикоїдні гормони, прямо або опосередковано впливає на усі фізіологічні та біохімічні процеси в організмі тварин, у тому числі на продуктивні ознаки. Встановлено, що у корів на рівень кортизолу можуть впливати різні паратипові чинники (Fukasawa M., Tsukada H., Kosako T., Yamada A., 2018). Кортизол часто називають гормоном стресу, оскільки його концентрація у крові значно підвищується за стресових умов, шокowego стану, а також при травмах, важких інфекційних захворюваннях, інтоксикаціях, голодуванні (Mostl E., Palme R., 2002; Saco Y., Fina M., Giménez M., Pato R., Piedrafita J., and Bassols A., 2008). Вплив кортизолу на постнатальний онтогенез у великої рогатої худоби вивчено недостатньо (Еременко В. И., 2001; Masmеijer Ch., Deprez P., Van Leenen K., Cremer L. De., Cox E., Devriendt B., Pardon B., 2021).

Метою нашої роботи було дослідити рівень кортизолу в крові телят різної статі.

Дослідження проводили в стаді ДПДГ «Христинівське» ІРГТ ім. М.В. Зубця НААН. Об'єктом дослідження були телята української червоно-рябої молочної породи у віці 2 місяці (10 теличок, 10 бугайців). Забір венозної крові проводили зранку до

*Науковий керівник – доктор сільськогосподарських наук, старший науковий співробітник О. Д. Бірюкова